

Rol van de kerk bij alcoholgebruik

Probleemgebruik gaat de deur van kerken en gemeenten niet voorbij. De Bijbel biedt enkele handvatten voor de rol van kerkelijke gemeenten in het voorkomen en aanpakken van problematisch drankgebruik onder gemeenteleden. Dit betreft: openheid, onderwijs, zorg dragen en het hebben van een voorbeeldfunctie.

De kerkelijke gemeente kan een belangrijke rol spelen in de preventie van alcoholproblemen.

Preventie

Onder preventie verstaan we: de activiteiten die worden ondernomen om alcoholproblemen te voorkómen. Eén van de middelen die ingezet kunnen worden om alcoholproblemen te voorkómen is de in- en uitvoering van een alcoholreglement. Dit reglement kan worden opgebouwd uit de volgende elementen:

Regels

- Waar en tijdens welke kerkelijke bijeenkomsten en vergaderingen wordt het drinken van welke hoeveelheden alcohol toegestaan?
- Welke eisen worden gesteld aan het drankgebruik van kerkelijk leiders?
- Welke regels worden gesteld aan het drankgebruik van gemeenteleden?
- Wordt er bij het Heilig Avondmaal wel en/of geen alcoholhoudende wijn gebruikt?

Sancties

- Welke maatregelen worden getroffen wanneer de gestelde regels met betrekking tot het gebruik van alcohol niet nageleefd worden?
- Welke sanctie volgt bij problematisch alcoholgebruik van een kerkelijk leider? Wordt diegene uit zijn/haar functie ontheven?

Pas wanneer problematiek in het licht komt, kan het aangepakt worden. Alcoholproblemen gaan vaak gepaard met schaamte. Het is belangrijk als kerk om niet de persoon maar het probleem af te wijzen. Alcoholproblemen moeten uit de taboesfeer komen, dit maakt de kans groter dat een probleemdrukker hulp zal vragen.

'Hij legt de diepten uit de donkerheid bloot en brengt de diepe duisternis aan het licht.' (Job 12 vers 22, NBG'51)

Voorlichting

- Wordt er een training aangeboden aan kerkelijk leiders om alcoholproblemen vroegtijdig te signaleren en adequaat aan te pakken?
- Krijgen gemeenteleden voorlichting over alcohol, de werking van alcohol, (on)verantwoord alcoholgebruik en de gevolgen daarvan?

Zonder kennis over verantwoord alcoholgebruik, is het lastig te bepalen wanneer je op een verantwoorde wijze gebruik maakt van alcohol. Kerken en gemeenten dienen hier dan ook onderwijs in te geven en zelf te krijgen.

'Mijn volk gaat te gronde door het gebrek aan kennis.' (Hosea 4:6, NBG'51)

Begeleiding en hulp

- Welke hulp is er binnen de kerk beschikbaar? Is er bijvoorbeeld een pastoraal team?
- Welke criteria worden gehanteerd voor doorverwijzing naar specialistische instanties, zoals De Hoop?

De kerk moet zorg verlenen aan mensen met een alcoholprobleem door hen te helpen uit deze put te komen.

'Als één lid lijdt, lijden alle leden mede, als één lid eer ontvangt, delen alle leden in de vreugde.' (1 Korinthe 12 vers 26, NBG'51)

Voorbeeldfunctie

Kerkelijk leiders moeten nagaan wat hún houding is ten opzichte van het gebruik van alcohol. Hoe gaan zij er zelf mee om? De Bijbel geeft een paar aanwijzingen voor het drankgebruik van pastores en kerkelijk werkers. Uit de brief van Paulus aan Timotheüs kan bijvoorbeeld worden afgeleid dat mensen, die in meer of mindere mate afhankelijkheid zijn van alcohol, geen geestelijke bediening mogen vervullen.

'Een opziener moet onberispelijk zijn. Hij kan slechts de man van één vrouw zijn en hij moet sober, bezonnen, gematigd, gastvrij en een goede leraar zijn. Hij mag niet te veel drinken of driftig zijn, maar hij moet vredelievend en vriendelijk zijn, en niet geldzuchtig. Hij moet zijn huisgezin goed leiden en op een waardige manier gezag over zijn kinderen uitoefenen. Als iemand geen leiding kan geven aan zijn huisgezin, hoe zou hij dan voor de gemeente van God kunnen zorgen? Hij mag ook niet iemand zijn die net bekeerd is; anders raakt hij verblind en valt hij ten prooi aan de duivel. Verder moet hij buiten de gemeente een goede reputatie hebben, zodat hij niet in opspraak komt en door de duivel wordt gestrikt. Ook een diaken moet zich waardig gedragen. Hij moet oprecht zijn, mag niet overmatig veel wijn drinken en niet hebzuchtig zijn.'
(1 Timoteüs 3 vers 2 tot 8, NBV)

'Want een opziener moet onberispelijk zijn als een beheerder van het huis Gods, niet aanmatigend, niet driftig, niet aan de wijn verslaafd, niet opvliegend, niet op oneerlijke winst uit.' (Titus 1 vers 7, NBG'51)

Een andere richtlijn voor het alcoholgebruik van mensen met een geestelijke bediening is af te leiden uit Leviticus 10 vers 8. Dit vers geeft aan dat geestelijk werkers hun werk nuchter dienen te verrichten. Vlak vóór of tijdens de uitvoering van hun geestelijke taken mogen zij dus geen alcohol drinken.

'Toen zei de HEER tegen Aäron: "Jij en je zonen mogen geen wijn of andere drank drinken voor je naar de ontmoetingstent komt, anders sterven jullie. Deze bepaling blijft voor jullie en je nakomelingen voor altijd van kracht. Jullie moeten onderscheid kunnen maken tussen wat heilig is en wat niet, tussen wat rein is en wat onrein, en de Israëlieten uitleg geven over alle bepalingen die de HEER bij monde van Mozes aan hen bekendgemaakt heeft."
(Leviticus 10 vers 8 tot 10, NBV)